

SINTEZA RECOMANDĂRILOR

**la proiectul de hotărâre al Consiliului de Administrație al Agenției Naționale pentru
Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației
privind identificarea pieței de furnizare cu ridicata a unor segmente terminale de linii
închiriate, indiferent de tehnologia utilizată pentru punerea la dispoziție de
capacitate închiriată sau rezervată și desemnarea S.A. „Moldtelecom” cu putere
semnificativă pe această piață**

Perioada de consultare pentru proiectul de hotărâre al Consiliului de Administrație ANRCETI privind identificarea pieței de furnizare cu ridicata a unor segmente terminale de linii închiriate, indiferent de tehnologia utilizată pentru punerea la dispoziție de capacitate închiriată sau rezervată și desemnarea S.A. ”Moldtelecom” cu putere semnificativă pe această piață, publicate pe pagina de Internet a ANRCETI la data de 5 iulie 2011 și a expirat la data de 01 august 2011.

Proiectul supus consultării publice a cuprins următorul set de documente:

- Proiectul de hotărâre al Consiliului de Administrație privind identificarea pieței de furnizare cu ridicata a unor segmente terminale de linii închiriate, indiferent de tehnologia utilizată pentru punerea la dispoziție de capacitate închiriată sau rezervată și desemnarea S.A. „Moldtelecom” cu putere semnificativă pe această piață;
- Proiectul de analiză privind identificarea și analiza pieței furnizării cu ridicata a unor segmente terminale de linii închiriate, indiferent de tehnologia utilizată pentru punerea la dispoziție de capacitate închiriată sau rezervată.

În adresa Agenției au parvenit comentarii și recomandări doar din partea S.A.„Moldtelecom”.

Comentariile și propunerile S.A.”Moldtelecom”

1. Solicităm explicația Agenției referitor la sensul termenului „rezervată” din p.1 al proiectului de Hotărâre.

Comentariile ANRCETI

Agencia a precizat în p. 2.2 din Analiză că piața analizată este cuprinsă în Recomandarea Comisiei 2007/879/CE din 17 decembrie 2007 (Piața 6). Menționăm că în Anexa la prezenta Recomandare denumirea pieței 6 este similară cu cea adusă de Agenție în proiectul de Hotărâre. În acest sens, termenul de capacitate „rezervată”, din p.1 al Proiectului de Hotărâre, este echivalent cu termenul de capacitate dedicată, care reprezintă una din caracteristicile funcționale ale serviciilor de linii închiriate.

Menționăm că serviciul de linii închiriate asigură o capacitate de transmisie dedicată, adică această capacitate poate fi folosită în mod individual de fiecare utilizator final, fiind disponibilă în întregime, la cerere, pentru uzul exclusiv al acestuia.

2. Considerăm că trebuie să fie stabilite limitele acestei piețe, din punct de vedere a produsului:

- a) **Serviciul de linii închiriate este serviciul de comunicații electronice destinat publicului prin intermediul căruia se oferă o capacitate de transmisie simetrică, transparentă și permanentă între două puncte ale rețelelor, care nu permite comutarea la cererea furnizorului-solicitant;**

- b) asigură conectivitatea punct-la-punct între punctele terminale ale unei rețele (utilizatorul final nu controlează comutarea sau rutarea). Serviciile de linii închiriate includ acele servicii care furnizează capacitate între două puncte ale rețelei – așa cum sunt serviciile de linii închiriate obișnuite/tradiționale și alte conexiuni virtuale permanente.**

Comentariile ANRCETI

Menționăm că limitele pieței din punct de vedere a produsului sunt stabilite prin aplicarea Testului Monopolistului Ipotetic (TMI). Aceasta presupune identificarea unui produs focal la care sunt adăugate și alte produse candidat în dependență de substituibilitatea dintre produsul candidat și produsul focal. Precizăm că Agenția a stabilit limitele pieței în pct. 2.4 din Analiză.

Totodată, menționăm că punctele propuse de S.A.”Moldtelecom” în scrisoarea sa, reprezintă unele caracteristici funcționale care definesc piața serviciilor de furnizare cu ridicata a unor segmente terminale de linii închiriate.

- 3. Considerăm oportun modificarea în p.3 al proiectului a sintagmei „teritoriul național” cu „teritoriul controlat de autoritățile naționale”.**

Comentariile ANRCETI

Propunerea nu se acceptă din lipsa temeiurilor legale de a considera că reglementarea dată nu ar avea efect juridic pe întreg teritoriul național.

- 4. Solicităm să concretizăm diferența considerată de Agenție dintre bucla locală și segmente terminale de linii închiriate.**

Comentariile ANRCETI

ANRCETI a adus unele precizări detaliate, în acest sens, în punctul 2.4.2 al Analizei. Cu toate acestea precizăm că investițiile semnificative pe care ar trebui să le suporte un furnizor pentru a tranzita de la un serviciu la altul în ambele sensuri precum și caracteristicile funcționale diferite între acestea nu pot defini aceste servicii ca determinând aceeași piață relevantă a produsului.

- 5. Trebuie să fie confirmată susceptibilitatea pieței la reglementarea preventivă. De asemenea, și liniile optice neutilizate (fibra optică sură) pot reprezenta o alternativă potrivită pentru liniile închiriate de capacități mici sau pentru cele de capacități mari. Prin utilizarea de segmente de fibră optică sură, un furnizor își poate crea flexibil propriile capacități de rețea între punctul de colectare a segmentelor terminale și punctul terminal, fie acestea ATM, STM, Ethernet, sau altă opțiune. Condiția de bază pentru această substituibilitate este ca diferența de prețuri pentru linii închiriate de diferite capacități și a celor pentru fibră sură să reflecte diferența din costurile economice ale echipării segmentelor de fibră optică cu echipamente ATM, STM, Ethernet,**

sau altele ce formează capacitățile. În acest context, nu există motive pentru a defini piețe relevante ale produsului diferite în funcție de tehnologiile de transport care sunt utilizate. Astfel, piața relevantă a produsului este piața de furnizare cu ridicata a unor segmente terminale de linii închiriate indiferent de tehnologia utilizată. Astfel, nu suntem de acord cu concluzia Agenției din p.2.4.2 și pentru a accepta acest raționament este necesară o explicație detaliată pe baza de exemple.

Comentariile ANRCETI

Agenția a reexaminat punctul dat în analiză.

Referitor la aducerea unor explicații detaliate pe bază de exemple menționăm că Agenția a analizat din considerente teoretice care ar putea fi răspunsul la un SSNIP al monopolistului ipotetic. Aceste raționamente teoretice țin cont de posibilitatea ca serviciile substituente să poată fi oferite în termen scurt și cu investiții minore. Analizând teoretic, Agenția a ținut cont de experiența regulatorilor europeni și raționamentele lor.

De asemenea, Agenția a invitat furnizorii să aducă raționamentele și dovezile proprii. Furnizorii nu au prezentat date empirice care ar contrazice concluziile inițiale ale Agenției privind posibila reacție la SSNIP-ul monopolistului ipotetic.

- 6. Nu suntem de acord cu linia dedicată de cupru, fibră, radio care considerăm că nu este tehnologie. În același timp, fibra optică sură nu este nici protocol și nici interfață. În acest sens, solicităm modificarea concluziei din p.2.4.2 al Analizei.**

Comentariile ANRCETI

Propunerea se acceptă. Agenția a adus modificările necesare la acest compartiment.

- 7. Nu este clar totuși, de ce serviciile de acces la fibra optică neechipată și segmentele terminale de linii închiriate nu fac parte din aceeași piață, concluzie la care a ajuns Agenția în p.2.4.2.**

Comentariile ANRCETI

Raționamentele prezentate în p. 2.4.2 din Analiză sunt suficiente pentru a susține ipoteza precum că serviciile de acces la fibra optică neechipată și segmentele terminale de linii închiriate nu fac parte din aceeași piață relevantă.

- 8. În același punct, consideram că trebuie să fie expres prevăzut că este vorba despre rețele de cablu coaxial.**

Comentariile ANRCETI

Propunerea se acceptă. Agenția a operat modificarea respectivă în Analiză.

- 9. Solicităm concretizarea, de ce Agenția consideră că furnizorul ar fi în măsura să furnizeze servicii de alte capacități, ca răspuns la creșterea mică a prețului.**

Comentariile ANRCETI

Agenția a adus precizări la acest punct în Analiză.

- 10. Nu suntem de acord cu concluzia din p.2.6.2 al Analizei, precum că indicatorul venitului nu reflectă tot atât de exact ponderea de piață ca și indicatorul după numărul de circuite de linii închiriate furnizate. Considerăm că venitul este un indicator exact la determinarea cotei și ponderii de piață, în comparație cu ceilalți indicatori.**

Comentariile ANRCETI

Menționăm că conform Instrucțiunilor Comisiei Europene¹, pct. 77, Autoritățile Naționale de Reglementare sunt în drept de a decide care sunt criteriile cele mai adecvate de măsurare a prezenței pe piață. De exemplu, veniturile obținute din furnizarea de linii închiriate, capacitatea de transmisie închiriată sau numărul de circuite de linii închiriate furnizate sunt posibilele criterii de măsurare a cotei și ponderii unei întreprinderi pe piețele liniilor închiriate. În cazul dat Agenția a preferat utilizarea indicatorului numărului de circuite de linii închiriate furnizate pentru reflectarea ponderii de piață deoarece informația cu privire la venituri din linii închiriate prezentată de furnizori nu a avut aceeași precizie.

- 11. Solicităm concretizarea referitor la acțiunile care urmează a fi întreprinse privind asigurarea transparenței serviciilor, prevăzută la obligațiile din p.3.3.3.**

Comentariile ANRCETI

Acțiunile ce urmează a fi întreprinse privind asigurarea transparenței serviciilor vor fi prezentate în proiectul de hotărâre al Consiliului de Administrație privind impunerea obligațiilor speciale preventive furnizorilor cu putere semnificativă pe piața analizată. Conform pct.3.3.3, se propune impunerea în sarcina Moldtelecom a obligației de publicare a unei oferte de referință pentru linii închiriate care va asigura un nivel înalt de transparență a serviciilor. Pe lângă aceasta asigurarea detalierii rezultatului activităților de furnizare a liniilor închiriate în cadrul sistemului de evidență contabilă separată va asigura creșterea gradului de transparență.

Agenția va elabora și va expune consultărilor publice proiectul dat pentru a remedia problemele concurențiale existente pe piața analizată, care ar putea avea impact negativ asupra concurenței sau care pot produce un eșec al pieței. În conformitate cu prevederile art.52 al Legii comunicațiilor electronice, obligațiile pot fi impuse într-un termen ce nu este mai mic decât 10 zile de la notificarea Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței privind desemnarea unui furnizor cu putere semnificativă pe o piață relevantă.

- 12. Considerăm oportun de specificat care este diferența dintre capacități dedicate și linii închiriate, din obligațiile prevăzute pentru furnizorul cu putere semnificativă în p.3.3.3 din Analiză.**

---

¹ Commission guidelines on market analysis and the assessment of significant market power under the Community regulatory framework for electronic communications networks and services (2002/C 165/03)

Comentariile ANRCETI

Aceste noțiuni definesc același concept de linii închiriate („capacități dedicate” presupune că anumite linii, segmente de anumită capacitate sunt dedicate, alocate spre utilizare furnizorului care le închiriază).